

УДК:338.48

I.O. Ілляшенко,

*к.е.н., ДУ «Київський національний університет
імені Вадима Гетьмана»,
пр. Перемоги, 54/1, Київ, 02000, Україна
inna.illyashenko@gmail.com*

ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ГЕОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

Анотація. У статті розкрито суть інноваційної складової розвитку геологічного туризму. Виділено головні маркетингові функції, необхідні для успішного просування туристичного продукту. Проаналізовано рекреаційні заняття терренкур та геокешинг, які ефективно доповнюють геологічний туризм.

Ключові слова: *інновації в туризмі, геологічний туризм, терренкур, геокешинг, геотрейл.*

Постановка проблеми. Нині, за даними Всесвітньої туристичної організації, для понад сорока держав світу туризм є основним джерелом наповнення бюджету, а для близько 70 країн – однією з трьох основних статей. Для подолання певних кризових явищ у сфері туризму в Україні необхідне удосконалення державної політики у цій сфері, визначення пріоритетів і принципів її реалізації, повноважень і компетенції суб'єктів туристичної діяльності, впровадження ефективних організаційно-правових, економічних, інформаційних механізмів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема інноваційних процесів та інноваційних продуктів у такій галузі економіки, як туризм, розкрито в працях українських та зарубіжних вчених: В.С. Новикова, [4], Н.Н. Малахова, Д.С. Ушакова, В.А. Слепокурова [5], А.С. Молчанова, М.А. Ізотова, А.М. Клеймьонова.

Мета. Розкрити суть інноваційної складової розвитку геологічного туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для успішного розвитку туризму необхідні три головні маркетингові функції: налагодження контактів зі споживачами, розвиток та контроль.

Налагодження контактів – переконання потенційних клієнтів у тому, що запропоноване місце відпочинку та наявні там служби

сервісу, пам'ятки і очікувані вигоди повністю відповідають тому, що вони бажають отримати.

Розвиток – проектування нововведень, які зможуть забезпечити нові можливості для збуту туристичного продукту.

Контроль – аналіз результатів діяльності щодо просування послуг на ринок і перевірка того, наскільки ці результати відображають повне і успішне використання можливостей сфери туризму.

Саме проектування і просування нововведень у такій сфері, як туризм, має бути явищем перманентним. Сам по собі туризм динамічний, а інноваційні процеси та продукти в готельному господарстві, в закладах харчування, в екскурсійній діяльності та інших сферах послуг, необхідних туристам, спрямовані на зацікавленість потенційного туриста.

Геотуризм в Україні є інноваційним. Новий напрямок в туризмі, такий як геологічний, спроможні організувати досвідчені геологи та люди, які займаються геологічними польовими роботами. Долаючи розроблені геотрейли всі зацікавлені можуть перейняти досвід, знання професіоналів і побачити унікальні об'єкти, які недоступні простому туристу. Земля багата на численні пейзажі рідкісної геологічної краси, які можна досліджувати. «Мовчазні» раритети вічної еволюції Землі є свідченнями неперевершеної сили і творчості природи, які відображені в незвичайних чергуваннях рельєфу поверхні і гірських порід, а також в красі геологічних явищ.

Беззаперечно, геологічний туризм виконує в першу чергу соціально-культурну групу функцій рекреації. Тобто, у всіх бажаючих є можливість дізнатися про процеси, що відбуваються на нашій планеті, побачити геологічні пам'ятки, ознайомитися з історією Землі, а також відчутти себе геологом, дослідником земних надр. Маршрути розроблені таким чином, щоб турист зміг дослідити цікаві геологічні об'єкти з їх історією, неповторну флору і фауну певного регіону, пам'ятники історії та культури. Геотрейлери у гірських масивах особливі, оскільки турист може спостерігати унікальність висотної зональності – зміну рослинності, ґрунтів, клімату тощо. В залежності від складності маршруту і особливостей гірського ландшафту такий вид туризму є активним, а інколи й екстремальним. Він вимагає додаткових знань, умінь та навичок, а також інструктажу від досвідчених гідів.

Така група функцій рекреації, як медико-біологічна, другорядна в геологічному туризмі, але для здоров'я туристів, для відновлення сил є важливою. Таке рекреаційне заняття, як терренкур, нерозривно пов'язане з геологічним туризмом. Його можна розглядати як метод лікування та оздоровлення організму. Під час пішого долання геотрейлеру загартовується організм, м'язи отримують навантаження, дихання стає глибшим, активно тренується серце, посилюється обмін речовин. Тобто, основні процеси в організмі стають активними. Позитивно впливають на організм людини «розвантаження» очей, адже змінюється концентрація зору на об'єктах природи на різній відстані, споглядання природних кольорів, дихання чистим повітрям, насиченим корисними фітонцидами рослин.

Це може бути плавний, але зтяжний підйом мальовничою місцевістю або енергичний підйом по скелях. А додаткове спорядження, таке як трекінгові палиці чи рюкзак, додатково тренують м'язи. Перебування в групі туристів-однотумців підвищує настрій, як переконають психологи.

Щодо рекреаційних потреб, то геологічний туризм необхідний людям, які перебувають за робочим столом близько сорока годин на тиждень. Дуже важливо, щоб рекреаційні потреби були усвідомленими. Серед багатьох людей домінує уявлення про власні рекреаційні потреби як про стан, максимально наближений до абсолютно спокою. Такий екстенсивний підхід – пережиток минулого. Тоді фізично виснажена людина для відновлення життєвих сил справді потребувала великої кількості калорійної їжі і відпочинку (переважно сну).

Незнання власних рекреаційних потреб, невміння відпочивати «по-новому» призводять до загострення специфічних захворювань, пов'язаних з порушенням природної рівноваги між витратами життєвих сил та їх відновленням [1].

Такий вид рекреаційного заняття, як геокешинг, в межах геологічного туризму буде цікавий активним людям. Це своєрідна гра, суть якої полягає в тому, що одні гравці ховають «скарби», або «кеші», за допомогою GPS визначають їх географічні координати та повідомляють про них в Інтернеті. Інші – використовують ці орієнтири та свої GPS-прийоми для пошуку захованого. Найчастіше «кеші» розташовані в привабливих місцях, які мають природне, історичне, культурне, географічне розмаїття. Такий вид занять може бути використаний з навчальною метою для студентів геологічних і географічних спеціальностей.

Вибираючи місця з геологічними особливостями, знайомлячись з геоморфологічними характеристиками, причинами, що створили їх, насолоджуючись їх колоритом, турист відновлює духовні, фізичні і психічні сили. Природні ландшафти, давні і сучасні місця видобутку корисних копалин з їх особливою науковою та естетичною цінністю виконують як естетично-пізнавальну, так і оздоровчо-фізичну функції.

Висновки. Такий інноваційний вид туризму нині активно розвивається і в світі, і в Україні. Це досить ефективний в сенсі бізнесу напрямок. Україна багата цікавими і унікальними геологічними об'єктами, тому цей туризм привабливий школярам, студентам, представникам наукових кіл і сфери бізнесу. В поєднанні з іншими інноваційними рекреаційними заняттями геологічний туризм матиме не лише пізнавальний, а й розважальний вид дозвілля.

Список використаних джерел

1. Масляк П. О. Рекреаційна географія / П. О. Масляк. – Київ: Знання, 2008. – 343 с.
2. Габчак Н. Ф. Геологічні пам'ятки як перспективні об'єкти розвитку туризму Закарпаття / Н.Ф. Габчак. – Науковий вісник УжНУ. – 2009. – Серія «Економіка». – Випуск 28. – С.17-21.

3. **Василенко А.** Геологічний туризм: проблеми та перспективи в Україні [Електронний ресурс] / А. Василенко. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nrv.org.ua>.

4. **Новиков В. С.** Інновації в туризмі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В.С. Новиков. – М.: Видавничий центр «Академія», 2007 – 208 с.

5. **Слепокуров А. С.** Геоекологічні та інноваційні аспекти розвитку туризму в Криму / А.С. Слепокуров. – Сімферополь: СОНАТ, 2000. – 100 с. – С.79.

6. **Van Ark B., Broersma L. and den Hertog, P.** (2003) Services Innovation, Performance and Policy: A Review, Synthesis Report in the Framework of the Structural Information Provision on Innovation in Services, DIALOGIC and Innovation studies, Utrecht University.

Інна Олеговна Ілляшенко,
к.э.н., ГУ «Киевский национальный
университет имени Вадима Гетьмана»,
проспект Победы, 54/1, Киев, 02000, Украина
inna.illyashenko@gmail.com

Інноваційна складова розвитку геологічного туризму

Аннотація. В статті раскрыта суть інноваційної складової розвитку геологічного туризму. Виділені головні маркетингові функції, необхідні для успішного продвиження туристського продукту. Проаналізовані рекреаційні заняття терренкур і геокешинг, які ефективно доповнюють геологічний туризм. Для подолання деяких кризових явищ в сфері туризму в Україні необхідно удосконалення державної політики в цій сфері, пріоритетів і принципів її реалізації, повноважень і компетенцій суб'єктів туристичної діяльності, впровадження ефективних організаційно-правових, економічних, інформаційних механізмів. Іменно проектування і впровадження новітніх в такій сфері, як туризм, повинно бути явищем перманентним. Сам по собі туризм динамічний, а інноваційні процеси і продукти в готельному господарстві, в закладах харчування, в екскурсійній діяльності і інших необхідних сферах послуг орієнтовані на привертання потенціального туриста.

Геотуризм – інноваційний в Україні. Геологічний туризм можуть організувати досвідчені геологи і люди, які займаються геологічними польовими роботами. Преодолюючи розроблені геотрейли, всі зацікавлені можуть переняти досвід, знання фахівців і побачити унікальні об'єкти, які недоступні звичайному туристу. Такий інноваційний вид туризму нині активно розвивається і в світі, і в Україні. Це достатньо ефективно, як вид бізнесу, напрямлення. Україна багата цікавими і унікальними геологічними об'єктами, тому цей туризм привертальний школярам, студентам, представникам наукових кіл і сфери бізнесу. В поєднанні з іншими інноваційними рекреаційними заняттями геологічний туризм буде мати не тільки пізнавальний, але і розважальний вид відпочинку.

Ключові слова: інновації в туризмі, геологічний туризм, терренкур, геокешинг, геотрейл.

Inna Ilyashenko,
PhD in Economics,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Prospect Peremogy, 54/1, Kyiv, 02000, Ukraine
inna.illyashenko@gmail.com

Innovative composition of development of geological tourism

Abstract. The article reveals the essence of the innovative component of the development of geological tourism. The main marketing functions necessary for the successful promotion of the tourist product are highlighted. The recreational activities of terrenkur and geocaching, which fully complement geological tourism are analyzed. In order to overcome certain crisis phenomena in the field of tourism in Ukraine, it is necessary to improve the state policy in this area, priorities and principles of its realization, powers and competence of the subjects of tourism activity, introduction of effective organizational, legal, economic, information mechanisms. It is the design and promotion of innovations in such a sphere as tourism should be a permanent phenomenon. By itself, tourism is dynamic, and innovative processes and products in the hotel industry, catering establishments, excursions and other services needed by tourists are designed to attract a potential tourist.

Geotourism itself is innovative in Ukraine. The new direction in tourism, such as geological tourism, is able to organize experienced geologists and people engaged in geological field work. By mastering the developed geotours, all those interested can take over the experience, knowledge of professionals and see unique objects that are not available to ordinary tourists. Such an innovative kind of tourism as an innovative today is actively developing in the world and in Ukraine. This is quite effective in terms of business direction. Ukraine is rich in interesting and unique geological objects, therefore this tourism is interesting for schoolchildren, students, representatives of scientific circles and business. In combination with other innovative recreational activities, geological tourism will be not only cognitive, but also entertaining.

Keywords: *tourism innovations, geological tourism, health resort, geocaching, geotrain.*